

GIBRALTAR.

Du we den geheelen zomer naar Marokko hebben gestaard, gaan we eens in onze gedachten naar Gibraltar, aan de Zuidpunt van Spanje, waar men het land der Mooren kan zien.

Gibraltar ligt zeer eigenaardig. Als we Spanje doorgereisd hebben tot aan het Zuidelijkst einde, staan we voor een landtong van een half kwartier breed, op zijn hoogste punt slechts drie Meter boven de zee oprijzend. En dan hebben we vóór ons een ontzaglijk rotsblok, bijna een uur lang, een kwartier breed en oprijzend tot 425 M. boven de zee. Dat is de rots van Gibraltar.

Aan de overzijde van de vier uren breede zeestraat ligt bij Ceuta een dergelijk rotsblok, Abila, en deze twee vormen de pi-

laren aan den ingang van de groote Middellandsche Zee. Naar de aardkundigen vermoeden, is er een tijd geweest, dat deze rotsen verbonden waren door een landrug, zoodat er geen Straat van Gibraltar bestond en de Middellandsche Zee aan dezen kant gesloten was; of een aardbeving de landengte heeft doorgeloken, is niet bekend, maar dedichterlijke

verbeelding der oude Grieken verhaalde, dat Hercules den ingang naar den Oceaan had opengescheurd, en noemde de beide rotsblokken de Zuilen van Hercules. Toen heette de rots van Gibraltar Calpe, welken naam Da Costa nog gebruikt in zijn Hagar, als hij den tocht van de Arabieren beschrijft: „Zie, Calpes rotsen zijn beklommen.”

In 't jaar 711 kwamen de Arabieren op hun zegevieren tocht over de zeestraat en beklommen de rotsen. Terstond zag Tarik, hun aanvoerder, welk een geschikt punt tot verdediging deze rots uitmaakte, en hij legde versterkingen aan en bouwde een kasteel. Sinds dien tijd heet de rots Gebel al Tarik, de berg van Tarik, en uit dien naam is de naam Gibraltar vasterd.

Een punt ter verdediging. Aan drie kanten is de rots zoo steil, dat ze niet beklommen kan worden; alleen de Westkant loopt glooiend af naar zee. We staan op onze foto aan den Noordkant, op den rand van de landengte; de naar ons toegekeerde zijde is steil, maar heeft langs de kust nog een soort verbinding met de stad, die op de Westelijke afhelling ligt. De Oostrand, links, is bijna loodrecht, evenzoo de Zuidelijke rand. De stad Gibraltar heeft dus alleen aan den kant van de smalle landengte

verdedigd te worden, en is voorts enkel uit zee toegankelijk.

Van de achtste tot de vijftiende eeuw bleef Gibraltar in de macht der Mooren; toen eerst gelukte het de Spanjaarden de stad te hernemen, en Karel V liet ze naar de regelen der Europeesche oorlogskunst versterken. Zoo bleef de vesting Spaansch, tot in den Spaanschen Successieoorlog de Engelsche admiraal Rook met 1800 Engelsche en Nederlandsche zeelieden in een aanval, die veertien dagen duurde, Gibraltar wist in te nemen. (4 Aug. 1704.) Reeds twee maanden later kwamen de Spanjaarden met 10.000 man van de landzijde en een vloot van 24 schepen om de stad te hernemen, doch een Engelsch-Nederlandsche vloot kwam te hulp en versloeg de vloot, terwijl de kleine bezetting zoo wist te strijden, dat de Spanjaarden onverrichterzake terugkeerden. In 1705 werd de aanval herhaald, doch wederom vruchteloos, en bij den vrede van Utrecht in 1713 werd de stad aan de Engelschen toegewezen. Sedert hebben de Spanjaarden nog herhaaldelijk pogingen gedaan, om den „Sleutel der Middellandsche Zee” te hernemen, doch telkens tevergeefs.

Gibraltar is Engelsch gebleven, en was de vesting reeds

sterk, de Engelschen hebben ze onoverwinnelijk gemaakt. Het garnizoen behoeft zelfs voor geen bombardement te vreezen, want de voornaamste vestingwerken zijn in de rots uitgehouwen. In de rots is ook de watervoorraad. Acht bomvrije regenbakken zijn in de rots uitgehouwen, terwijl tevens in de rots een zoetwaterbron is. Voorts kan onder bescherming

van de kanonnen in de baai, die we vóór ons hebben, een groote vloot ankeren.

De rots is niet zoo kaal als men vermoeden zou. De geheele afhelling heeft goeden grond, waar in de Afrikaansche warmte en de vochtigheid der zee alle Zuid-Europeesche gewassen kostelijk gedijen, terwijl op de steilere hellingen nog overvloed van gras is voor koeien, schapen en geiten. Gibraltar is het warmste punt van Europa; de gemiddelde temperatuur is er 63° F., en zelfs in Januari is de gemiddelde warmte nog 54°; in Augustus, de warmste maand, 74°.

Geen wonder, dat de Engelschen dit plekje voor geen geld willen missen. De vesting is altijd goed voorzien van levensmiddelen en krijgsvoorraad, en geldt eenvoudig voor onneembaar. Engeland heeft meer van die goed gekozen punten uitgezocht, maar wel geen enkel plekje is door natuur en kunst zoozeer tot een vesting gemaakt als Gibraltar.

A. L.

